

Årsberetning 2002

Agenda 21 Kongens Enghave

Dette er den første årsberetning nogensinde for Agenda 21 Kongens Enghave, som er et ret nyt netværk af åbne borgergrupper i bydelen. Beretningen er vores egen historie og erfaringsopsamling for det første 1½ år, som vi håber evt. kan inspirere andre.

De 2 første grupper – Trafik og Karens Minde – blev dannet i løbet af sommeren 2001 efter en række offentlige møder, hvor det blev undersøgt hvilke emnegrupper der var opbakning nok til at oprette. De 2 grupper bygger videre på to af de mest aktive borgergrupper, der har været involveret i Kvarterløft. En del af de aktive ønskede at fortsætte deres arbejde i uafhængige agendagrupper, dels for at sikre uafhængighed i sit arbejde og dels for at sikre, at deres arbejde ikke døde ud ved afslutningen af Kvarterløftprojektet.

I efteråret 2001 blev Agendarådet dannet af de 2 første grupper for at koordinere og understøtte gruppernes aktiviteter. Hvert medlem har 2 repræsentanter i rådet. Alle grupper der arbejder indenfor Agenda 21 målsætningen og er åbne for borgere i Kongens Enghave kan optages i rådet. I foråret 2002 blev den 3. gruppe – Naturgruppen – dannet og blev medlem af Agendarådet i maj 2002. I december 2002 blev den 4. gruppe – Det Grønne Knæ – etableret og blev medlem af Agendarådet.

Der var forslag fremme om 5-6 forskellige grupper i opstartsfasen, men vi har erfaret, at det var en både vigtig og rigtig beslutning i første omgang at satse på de grupper der var størst opbakning til. Grøn Guide, Torben Forskov var en stor støtte i opstartsfasen, og støtter fortsat arbejdet som sekretær for Karens Minde gruppen. Agendarådet har støttet op om dannelsen af de følgende grupper i det omfang de ønskede det.

Det er meget vigtigt for os, at de enkelte grupper er uafhængige, og selv bestemmer hvad de vil arbejde med og hvordan. De 3 første grupper baserer deres organisering på et sæt simple 'husregler', medens den sidste gruppe arbejder hen imod at danne en egentlig forening.

Agendarådet

Agendarådet har i 2002 holdt 8 møder og dertil en lang række arbejds møder for nogle af medlemmerne i forbindelse med forskellige opgaver. Agendarådsmøderne bruges til koordinering af aktiviteter og informationsudveksling mellem grupperne. På hvert møde er der en opdatering om aktiviteterne i de forskellige grupper og referaterne fra møderne sendes til alle medlemmer af Agendagrupperne samt andre samarbejdsparter, så de fungerer som et nyhedsbrev for netværket.

Den største sag i Agendarådet i år har været arbejdet med ansøgningen om et Agendacenter, som vi indgik i sammen med Grøn Guide Torben Forskov og Byudviklingsforum (BUF, Kvarterløfts styregruppe), m.fl. Desværre lykkedes det ikke i denne omgang at sikre et center til bydelen, men arbejdet har dog været en god lejlighed til at styrke det lokale samarbejde.

Agendarådet søgte – og fik bevilget – penge fra Københavns Kommunes Agenda 21 Pulje til gruppernes aktiviteter samt til debatarrangementer og en pjece om Agenda 21 Kongens Enghave for at udbrede kendskabet til netværket og udvide aktiviteterne i bydelen. I slutningen af december blev en pjece om Agenda 21 Kongens Enghave færdiggjort, som vil blive brugt til formidlingsaktiviteter fremover. I november blev afholdt et debatarrangement om Tippen arrangeret af *Naturgruppen* (se denne) og en arbejdsgruppe dannet til lejligheden. Dette arrangement var medvirkende til opstarten af foreningen *Det Grønne Knæ* (se under denne).

Kontakt: Jørn Jørgensen, Damagervej 18 st. tv., 2450 Kbh SV. Tlf. 36 30 06 52. joernj@jubiimail.dk
Kasserer: Ann Vikkelsø, Straussvej 16 st.th., 2450 København SV. Tlf. 28 88 02 51. annv@ove.org

Trafikgruppen

Trafikgruppen har i 2002 haft 10 aktive medlemmer, derudover 14 kontakter som har fulgt med i arbejdet. Gruppen har holdt 9 møder med i gennemsnit 6 deltagere, og derudover et antal arbejds- og planlægningsmøder i forbindelse med forskellige aktiviteter. Flere af gruppens medlemmer er aktive i andre grupper, herunder byggeudvalget for *Den Grønne Nerve* og *BUFs trafikgruppe*.

Vi har brugt en del tid på brevskriverier om forskellige sager, især forslag om rundkørsel ved P. Knudsenegade samt sikre skoleveje. Senest har vi lavet en indsigelse mod lokalplanforslag for Grønrisvej. Der er i bydelen lagt et stort arbejde i at lave en lokal trafikhandlingsplan, alligevel følger lokalplanforslag deres egne veje, så de samme slag må tages igen og igen. Efter adskillige henvendelser til politiet og Parkering København er det lykkedes at få stoppet ulovlig lastbil-parkering på Wagnersvej.

Året sluttede af med en glædelig nyhed. Bygge- og Teknikudvalget besluttede sidst på året at nedsætte hastigheden på P. Knudsenegade fra 60 til 50 km/t fra 1. januar 2003, forsøgsvis i et halvt år. Dette var det direkte udbytte af en lokal trafikhøring d. 18 november arrangeret af BUF, hvor vi deltog i panelet sammen med miljøborgmesteren, andre politikere og medarbejdere fra Vej og Park. En af vores vigtigste sager har været at kæmpe for nedsat trafik på P. Knudsenegade, hvor vi havde valgt at sætte fokus på at få etableret en rundkørsel ved P. Knudsenegade/Ellebjergvej/Sjælør Boulevard. Det vedvarende pres fra os og andre i bydelen for at gøre noget ved generne fra den overordnede trafik ser ud til endelig, at have båret nogen frugt.

I september deltog vi i Miljøtrafikugen, hvor vi arrangerede en voksen-skolepatrulje to morgener mellem 7.30 og 9.00, afholdt en tegnekonkurrence om *'min gode skolevej'* og arrangerede en trafikdemonstration på P. Knudsenegade torsdag eftermiddag fra 16 til 18. Dertil blev der foretaget forskellige tekniske trafikdæmpninger og hastighedsbegrænsninger i ugens løb af Vej og Park efter vores forslag. Alle vores arrangementer blev meget vanskeliggjort af, at vi først havde endeligt tilsagn om støtte og godkendelse af aktiviteter fra Vej og Park mindre end en uge inden Miljøtrafikugen startede! – hvilket gjorde at en del aktiviteter fik et mindre omfang end oprindeligt planlagt.

Voksen-skolepatruljen blev en succes, og vi fik mange positive tilkendegivelser fra forældrene. Aktiviteten betød at vi fik god kontakt til forældrene på Ellebjergskolen, som vi har startet et samarbejde med. I samarbejde med dem vil vi nok gentage succesen i begyndelsen af 2003.

Kun en klasse deltog i tegnekonkurrencen på grund af den forsinkede planlægning. Klassen lavede mange flotte plakater, hvor vi forstørrede den bedste og brugte den til skiltning af skoleveje under Miljøtrafikugen. Alle plakater blev udstillet i Dansepavillionen, hvor 40 deltog i ferniseringen.

50-60 borgere deltog i trafikdemonstrationen på P. Knudsenegade. Det var lidt færre end i 2001. Måske på grund af, at vi havde valgt allerede at starte kl. 16, hvor ikke alle var hjemme fra arbejde – og måske på grund af den sene reklame. Tidspunktet var godt valgt, da vi ramte myldretiden, men vi skal arbejde mere på at få deltagere til næste år.

Kontakt: Harry Ottosen, Händelsvej 33. 3., 2450 København SV. Tlf. 36 30 49 22. harryottosen@hotmail.com

Karens Minde Gruppen

Karens Minde Gruppen har i 2002 haft 13 aktive medlemmer. Gruppen har holdt 10 møder med i gennemsnit 7 deltagere, og derudover et antal arbejds- og planlægningsmøder i forbindelse med forskellige aktiviteter. Gruppen er repræsenteret i forskellige grupper, hvor de 4 pladser¹ i Karens Minde Lauget, som er en sammenslutning af interessenter for Karens Minde området, er de vigtigste.

Karens Minde Gruppen baserer en stor del af sit arbejde på den plan for nærområdet ved Karens Minde, der er blevet udarbejdet under Kvarterløft, og arbejdet er en videreførelse af mange års

---

¹ Fra 1. januar 2003 fem pladser.

anstrengelser for nogle sagers vedkommende – sager som vi har arbejdet for i samarbejde med andre. 1. juni blev stierne på Tippen officielt indviet som en del af Miljøfestivalen, vores næste skridt er at få etableret de planlagte stier på gennem Karens Minde og nærliggende områder.

I april kom det frem, at Uddannelses- og Ungdomsudvalget planlagde at opføre en ny specialskole på Stejlepladsen, som grænser op til Karens Minde området og er en del af det grønne og halvville område, som vi kæmper for at bevare. Vi indgik i 'redningsarbejdet', som fik stoppet byggeriet, der allerede var vedtaget af Borgerrepræsentationen. En arbejdsgruppe af borgere arrangerede en offentlig høring den 8. maj, hvor den store lokale modstand og betydningen af området lokalt, var en overraskelse for flere af de fremmødte politikere. Vi oplever det meget svært at blive hørt tidligt i de forskellige forvaltningers processer. Udover den offentlige høring, blev der arrangeret en del aktiviteter for at gøre opmærksom på planerne, hvoraf det største arrangement var en tidlig Skt. Hans Fest d. 23. maj på den offentlige bålplads.

En stor sag kom på plads i december efter 5 års arbejde, idet der er indgået en aftale om råderetskontrakter for de faciliteter Børnenes Dyremark benytter, mellem Kultur- og Fritidsforvaltningen og laugene. Disse gælder fra 1. januar 2003 og betyder, at Børnenes Dyremark er lovlig fra årsskiftet! Dette arbejde har også fyldt en del i agendagruppen.

Vi har indgået i arbejdet med etableringen af Dansepavillonen, som blev opført på Karens Mindeområdet i løbet af foråret.

Den 4. maj afholdt vi den 3. Plante-bytte-dag, som varede 5 timer. Arrangementet var meget vellykket og for første gang var der mange, som kom med planter til at give i bytte. De første to år blev de fleste planter medbragt af gruppens medlemmer, og folk kom mest og kiggede nysgerrigt og tog evt. en plante med hjem. Men ved at vedholde arrangementet i 3 år, er det nu lykkedes at gøre det til en aktivitet mange bruger. Samtidig med plante-bytningen blev der bygget fuglekasser, drukket kaffe og udvekslet mange gode snakke.

Karens Minde gruppen har udarbejdet en evaluering af sit arbejde gennem de sidste 5 år² samt en evaluering af Kvarterløftet. Begge dele er en deltagerevaluering af borgerinddragelsen – altså en evaluering set fra borgernes synspunkt. Evalueringen viser, at det er meget lidt der er blevet gennemført af de ønsker og planer der oprindeligt kom fra borgerne – og at selv mindre ting kræver en meget stor indsats. Der har været en del frustrationer over de magre resultater og vores evaluering af borgerinddragelsen er mindre positiv end den officielle. Vi mener, at det er vigtigt, at kommunen er ærlige om, hvor meget indflydelse borgerne realistisk kan få, når de involverer dem. Desværre har Kvarterløftet ikke ønsket at gå videre med vores evaluering.

Vi har diskuteret ideer til aktiviteter under Miljøfestivalen i 2003.

Kontakt: Claus Andersen, Sjælør Boulevard 1, 3. th., 2450 København SV. Tlf. 36 46 77 66

Naturgruppen

Naturgruppen er en gruppe der arbejder meget praktisk. Gruppen blev dannet d. 30 marts 2002 og har i 2002 haft 13 medlemmer – desuden har nogle personer deltaget i en enkelt arbejdsdag. Gruppen har afholdt 23 arbejdsdage af 3-4 timer hver fra 20. april til 17. oktober. I gennemsnit 5 har deltaget. Der er altså blevet lagt 2½ måneders frivilligt fysisk arbejde. Desuden er der blevet afholdt 3 snakkemøder og forskellige møder i arbejdsgrupper.

90-95% af gruppens praktiske arbejde har bestået i bekæmpelse af bjørneklo uden brug af gift – det vil sige ved gravning med spade, fældning med sværd og beskæring med kniv – på Tippen, Stejlepladsen og Karens Mindeområdet. Frøene er samlet på en dertil indrettet plads på Tippen, hvor de komposterer. Resten af tiden er brugt til indsamling af affald på samme område. Affaldet er smidt i

---

² De første år, som en borger-arbejdsgruppe under Kvarterløft. Fra 2001 som Agenda 21 gruppe.

en tråddindhegnet plads på Tippen og er senere blevet afhentet af kommunen eller Københavns Havn. Endelig har vi udtyndet pilebevoksningen i mosen på Karens Minde.

Igennem flere år har borgere gravet bjørneklo på Stejlepladsen en dag om året, men kun med det resultat at der hvert år var flere planter. Denne frustrerende oplevelse førte til et større tænke- og planlægningsarbejde, som ligger til grund for det nuværende arbejde. Der er udarbejdet en plan, som deler arbejdet op i zoner og faser – da området er så stort, at det er en helt umulig opgave at opgrave alle planter (andre ville bare nå at smide frø imens) – derfor bruges både opgravning og fældning.³ Opdelingen i zoner og faser sikrer også, at arbejdsdagene er afvekslende, og indsatsen er tilrettelagt, så der er et udbytte af arbejdet også ved lille fremmøde til arbejdsdagen. Bekæmpelse af bjørneklo er en langvarig affære og vi forventer for alvor, at kunne se resultater om 2-3 år.

Naturgruppen har selv designet og fremstillet savsværd til fældning af bjørneklo. Med en bevilling fra Agenda 21 puljen er det blevet muligt for os at indkøbe en ladcykel og redskaber, hvor de første indkøb er foretaget sidst på året, så vi har flere arbejdsredskaber i 2003.

SydhavnsCompaniet som er et socialt udviklingsprojekt har spillet en væsentlig rolle i etableringen af arbejdsgruppen, og mange fra deres netværk har deltaget i en eller flere arbejdsdage.

Naturgruppen har sammen med Initiativgruppen for Tippens Fremtid arrangeret et offentligt møde d. 18. november om Tippens fremtid, som blev afholdt i cafeen på Karens Minde. Der var 50-60 deltagere på mødet. Mødet var foranlediget af, at Københavns Havn havde afholdt en arkitektkonkurrence for byggeri på Tippen, som borgere i bydelen har kæmpet for at gøre permanent som grønt område i 20 år. På mødet deltog et panel med repræsentanter for borgere i bydelen og fra Københavns Havn. Mødet har ført til en øget offentlig bevidsthed om planerne for området. I forlængelse af mødet er blevet dannet foreningen Det Grønne Knæ.

Naturgruppen er i gang med at arrangere endnu et offentligt debatarrangement, som vil finde sted d. 16. januar 2003.

Kontakt: Bjarne Weesch, Straussvej 2, 2.tv., 2450 København SV. Tlf. 36 30 06 48. BjarneW@sol.dk

Det Grønne Knæ

Foreningen Det Grønne Knæ blev dannet den 18. december 2002 med 8 medlemmer, den er en udløber af Initiativgruppen for Tippen. Foreningen har i 2002 lavet et første arbejdsrapport.

Kontakt: Kaj Jessen, H/F Kalvebod 104, 2450 København SV. Tlf. 40 40 71 67. kaj@kalvebod.dk

Tak for økonomisk støtte til

Københavns Kommunes Agenda 21 pulje, som har støttet netværksaktiviteter i november-december, produktion af pjece og indkøb af cykel og redskaber til Naturgruppen.

Københavns Kommune Bygge og Teknik, som har støttet Trafikgruppen aktiviteter i Miljøtrafikugen. Lokalrådet, som har støttet annoncering af offentligt møde d. 18. november.

Yderligere oplysninger om mange af de offentlige aktiviteter kan findes på www.sv-folkeblad.dk

Bilag: Liste over Agenda 21 Kongens Enghave repræsentation i styregrupper mm.

Agenda 21 rådet Kongens Enghave, 14. januar 2003.

---

³ Vi videregiver gerne vores plan, som beskriver metoden nærmere.